

III konwencja muzyki polskiej

panel dyskusyjny: Modele orkiestr polskich

PODSUMOWANIE

moderatorzy:

Andrzej Kosendiak i Jacek Rogala, Zrzeszenie Filharmonii Polskich

Powstałe w 2012 Zrzeszenie Filharmonii Polskich jest organizacją pracodawców działających w sferze kultury muzycznej. Czyni m.in. starania, by doprowadzić do wypracowania nowego modelu funkcjonowania orkiestr, dającego satysfakcję zarówno melomanom, organizatorom jak i zatrudnianym muzykom i pracownikom administracji. Zrzeszenie diagnozuje szereg problemów, z którymi nasze orkiestry się borykają i które wymagają poszukiwania modelowych rozwiązań.

Z tego powodu w roku 2014 zostały rozpoczęte prace koncepcyjne nad projektem „Modele orkiestr polskich”. Partnerem projektu jest Instytut Muzyki i Tańca. Sam projekt, dzięki dofinansowaniu MKiDN w programie NCK „Obserwatorium kultury”, został uruchomiony w roku 2016. W roku 2017 jest dofinansowany z programu „Rozwój sektorów kreatywnych” MKiDN.

Podstawowym celem projektu jest zebranie i opracowanie danych dotyczących różnych aspektów działalności statutowej i finansowania orkiestr polskich. Badaniem objęte są filharmonie, instytucjonalne polskie orkiestry i zespoły wokalnoinstrumentalne, prowadzące stałą działalność koncertową (minimum 12 koncertów w roku), dla których organizatorami są: MKiDN oraz samorządy miejskie i wojewódzkie. Z projektu wyłączone są orkiestry operowe.

Zakres danych wprowadzanych do systemu obejmuje:

- szczegółową statystykę działalności artystycznej poszczególnych instytucji, z wyodrębnieniem każdego etatowego zespołu,

- dane o przychodach z określeniem ich źródeł,
- dane o kosztach stałych instytucji, w tym w rozbiciu na koszty utrzymania obiektu oraz na koszty działalności statutowej,
- dane kadrowe i płacowe.

Tak pozyskane informacje są zestawiane w tabelach porównawczych dotyczących wybranych zagadnień merytorycznych jak i dwóch dowolnie wybranych lat. Prezentowane dane winny stać się punktem wyjścia do analiz i wypracowania optymalnego modelu funkcjonowania orkiestr. Efekty projektu mogą też stać się zaczynem dla porozumienia się środowisk muzycznych i związków zawodowych w wypracowaniu jednolitego modelu funkcjonowania i finansowania orkiestr w Polsce, w tym zasad zatrudniania oraz wynagradzania.

Pierwsze analizy pokazują, że:

- konieczne jest pilne rozpoczęcie prac legislacyjnych nad nową ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności artystycznej wyodrębniającą instytucje zajmujące się sztukami wykonawczymi; ustawa winna uwzględniać specyfikę działania instytucji i jej charakter, klasyfikować prowadzoną działalność i jej zasięg, rodzaj prezentowanej sztuki wykonawczej;
- konieczne jest zdefiniowanie pojęcia kosztów stałych w instytucji kultury - jako ogółu kosztów, które instytucja zobowiązana jest ponieść, aby utrzymać „gotowość” do realizacji zadań statutowych oraz rzeczywiste zagwarantowanie (np. w ustawie) pokrycia tychże kosztów stałych przez organizatora;
- niezbędna jest wieloletnia prognoza finansowa w instytucjach kultury gwarantowana przez organizatora oraz wprowadzenie zasad ich centralnego (do)finansowania;
- niezbędna jest likwidacja nadreprezentacji związków zawodowych w postępowaniach konkursowych na dyrektorów (brak reprezentatywności wszystkich pracowników instytucji, w tym w szczególności artystycznych) oraz w codziennym zarządzaniu instytucją;
- konieczne jest ujednoczenie (zmodyfikowanie) organizacji pracy i rozliczanie czasu pracy w instytucjach kultury;
- postulowane zmiany muszą zostać wprowadzone na bazie poszanowania dialogu społecznego i wypracowane ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.